

*amikor a homály eltalálta tompa ütéssel
a neve Démokoón volt*

*Mint aki hátralép
mert a lába előtt kígyót lát
egy füves mélyedésben
térde összerezzen, arcát fehérre szívoja
a rémület, és hátralép*

*Mint aki hátralép
mert a lába előtt kígyót lát
egy füves mélyedésben
térde összerezzen, arcát fehérre szívoja
a rémület, és hátralép*

DANYI ZOLTÁN fordítása

M A R N O J Á N O S

Éjjel a szennyben

*Éjjel a szennyben gázolok,
de nem akarom átélni.
Egy gyufaszál pattan elém,
panaszos, imbolygó lánggal,
hogy ő mióta nem tud elaludni.
„Mióta?” – kérdem, és tűzők máris
messze a sötétbe a válasza elől.
Vannak mondások, amiktől nem szabadul
a földön az ember. Viszi vissza őket
a földbe magával, amikor temetik
vidéken vagy akár egy városban,
akármennyien. Meg lehet fagyni, ott
ácsorogva a gödör mellett abban
a farkasordító hidegben, hacsak nem
veszik körül az embert a sírnál
annyian mégis, mint északon, egész fent,*

a pingvinek egymást, s csaknem egész lent,
a lábuk közt a tojást, a jégen, hogy mégse
fagyjon meg, hanem keljen. Bennem
félelmet kelt már a látványuk, nem-
hogy vágnék befurakodni közéjük,
mert megkap az életigenlésük.
Aztán hazafelé a sötét homályból
kilép élém egy alak éppen a CBA-
közért előtti szellőzőrácsra, mely
ontja a képiünkbe a langyos levegőt.
„Merre, merre, cimbora? – mondja nehéz
sóhajtással –, te melyik akolban
lakol?” Mondom neki, nem egész
a vasút mellett, egyenesen előre
és amott jobbra, nem ott, hanem eggyel
még előbbre. Nem látja, mutatja,
odáig nem lát el, én sem, felelem, nem
is célom látni a sötétben. Mondom,
csupán vezényeltem az imént, mivel zenét
hallottam ki a kérdéséből, azt
próbáltam szóval, taglejtésekkel ismét
előadni, Az ismétlés a dudás anyja,
címen. Éspedig azért dudás és nem tudás,
mert megfáztam az éjjel, hátamat a nyirkos
falnak vetve aludtam, s álmomban
ruhátlanul kóvályogtam a város
külső kerületeiben, amerre az életben
soha nem jártam. Orvost kerestem, úgy
rémlik, valami belgyógyász főorvost
egy kórházban, ahol egyben az egész
osztályt ő vezeti másodosorban. Másképp
fogalmazva, reá háru a munka
dandárja, ahogy a múlt században még
a munkásosztály zöme is másodosztályon
ingázott szegényes otthona és a füst-
okádó iparvárosok valamelyike
között. Rég volt, tán igaz sem volt. Reggel
(álljunk csak meg! rég, rege, reggel, röggel,
tehát rög, vérrög, hol? na ez az!), szóval reggel
csuromvízes ingben ébredtem, úgy
támolyogtam ki csupasz altesttel
a fagyos fürdőszobába, megfeledkezve
az álomról, mely leszállt a tagjaimba és
a belembe, ahol minden álom
szereti befészkelni magát. Ott támad végül
igazán mozgástere. „Van egy cigid,

cimbora?" – szakít félbe a hajléktalan szagú haver, aki még nem hallott eddig semmit az alvatlan gyufaszálról, vajon mi lehet most vele. Nem akarom megtudni, szeretnék egyedül aludni végre, magamtól. Nem cigizek, nem iszom, bizonyos mondásokat látok a szemem mögött megelevenedni némelykor, amelyeket, ha kiszúrják belülről a szemgolyómat, akkor sem értek. Talán a tagjaim és a belem számára maguktól értetődnek, és akkor el is múlnak. Mert sokat nem látok közülük viszont, de jönnek az újak helyettük, néha még régebbi mondások. Középkoriak például. Addig jár a koporsó az útra, míg el nem kísérik. Kivételesen ezt most az ujjamból szoptam, megemlékezvén romlott gyermekkorom undok szokásáról, és nem fejből idéztem, a fejemet kímélem, mióta szédül. S amint a szédülés alábbhagy, reszketni kezdek, mintha kocsonyába mártotztatnának, hideg kocsonyába, melyben csak bőr és csontok vannak, a hús túl drága lett volna szegény anyámnak, ki kellett spórolnunk belőle. Azt főtt krumpli mellett ettük, sóska- vagy paradicsomszósszal.